

Интервју: Педи Ешдаун, високи представник: “РС напокон мора схватити да је ентитет, а не држава”

*Реформа полиције мора бити спроведена * Бх. Политичари су показали лидерске особине на Влашићу * Народна скупштина РС зна шта треба радити*

Преговори о реформи полиције у БиХ су пропали. О њиховом евентуалном наставку одлучиће посланици Народне скупштине РС који треба да дају мандат својим политичарима да овај изузетно важан процес доведу до краја.

У разговору за “Дневни аваз” високи представник Педи Ешдаун изражава наду да ће то бити и урађено. Каже да су му српски лидери обећали да ће учинити све како би посланике увјерили да реформа полиције може донијети само бољитак за РС, а никако штету.

– Можда је сада вријеме за мало тишине, за мало мира у цијелом овом процесу. Јер уколико желите коначно рјешење НСРС треба оставити мало простора. Мислим да није право вријеме за давање изјава које би додатно подгријавале атмосферу. НСРС зна шта треба урадити. Услови Европске комисије се неће промјенити и што прије они то ураде кренућемо прије напријед, поручује Ешдаун.

Додатна сагласност

Дневни аваз: И прије Влашића сте знали да Чавић и екипа немају мандат НСРС да пристану на укидање МУП-а РС, прелазак међуентитетске линије, али сте ипак сазвали 11 лидера. Зашто?

Педи Ешдаун: Одговор на ваше питање је врло интересантан. На

Влашићу смо имали изузетно високе квалитете преговоре. Сви су показали лидерске особине и значајну дозу храбрости што се посебно односи на лидере из ФБиХ, а морам казати да је тога било и од стране лидера РС. На Влашићу су направљени одређени уступци као што је полицијски одбор, замјеници директора полиције. Било је и спремности лидера из РС да се формирају полицијске области које прелазе међуентитетску линију на три или четири мјеста тамо гдје су стручњаци рекли да би било потребно. Вјеровао сам, а и они који су са стране ФБиХ направили компромис да ће и РС бити спремна да преговара о преласку међуентитетске линије тамо гдје то буде потребно. То је била основа на којој смо се договорили да ћемо наставити преговоре у “Конаку”. Нажалост када смо дошли у “Конак” постало је очигледно да представници РС неће више преговарати на тој основи. Рекли су да им за наставак треба додатна сагласност НСРС.

Дневни аваз: Дакле опет смо на почетку, а свима је јасно да реформа мора бити спроведена. Грађани највише трпе.

Педи Ешдаун: Разумијем да је ово врло тешко и врло компликовано. Спровођење ове реформе је далеко теже за РС него за ФБиХ. Неки су политичари у РС намјерно покушали увјерити своје грађане да се овдје ради о укидању РС што није тачно. Ова реформа мора бити спроведена, јер ће у противном РС постати једна мала црна рупа опструкционизма, нешто што стоји на путу цијелог овог региона ка Европи. РС ће постати баријера између грађана ове земље и њиховог сна о Европи, а знамо да 66 посто грађана РС жели у Европу. РС се налази у врло опасној позицији, не само политички, већ је то опасна позиција и за грађане. Који ће то инвеститори улагати у неку црну рупу која не иде у Европу? Који ће међународни лидер рећи да ћемо вам безвизни режим? Највећу цијену плаћају грађани БиХ.

Дневни аваз: Зашто нисте пробали прво организовати Влашић, јер и сами знате да је експертни дио посла лакше ријешити него постићи политички договор ?

Педи Ешдаун: Није било могуће тако организовати преговоре. И у случају ове реформе користили смо модел као и код других реформи. Прво смо имали стручњаке који су разговарали о теми а након тога су сједили политичари. Модел се показао успјешним. Било је потребно да се усагласе неки детаљи прије него што дође до политичких преговора.

Дневни аваз: Упоредили сте РС са турским дијелом Кипра. Значи ли то да је ФБиХ онај грчки дио који би самостално могао ући у ЕУ?

Педи Ешдаун: Неки су новинари дали себи пјесничке слободе стављајући наслове. Био сам врло пажљив када сам о томе говорио. Рекао сам да ће РС бити изолована, да ће БиХ бити изолована и није баш забавно када сте изоловани. То је заправо била поента мог поређења.

Дневни аваз: У РС су прекјуче када сте заказали ванредни прес очекивали да ћете објавити смјене политичара.

Педи Ешдаун: Они су се можда надали неким смјенама. Међутим постоји тренутак када политичари морају сносити посљедице и ово је један од тих тренутака. Они имају одговорност према свом народу, не према високом представнику.

Дневни аваз: Да, али посљедице у овом случају сноси управо народ?

Педи Ешдаун: Онда ви морате одлучити кога ћете изабрати на изборима. Ова земља мора одрасти. Ради се о техничкој ствари. Ја не могу наметнути ову реформу из два разлога – правног и политичког. Правни, зато што то превазилази моја овлаштења из Дејтонског споразума, а политички уколико ја наметнем ову реформу не можемо у Европу, јер је Европа затражила да ову реформу искључиво спроведу политичари ове земље. Дакле, ако немам овлаштења да је наметнем онда немам ни овлаштења да смијеним оне који се овоме противе. Високи представник неће за њих ријешити њихове проблеме. Они ће их морати ријешити сами.

Дневни аваз: Зашто се уопште преговара о нечему што је европски стандард? Дакле, Европа је рекла узми или остави, ту нема више приче.

Педи Ешдаун: Управо то и говорим. Када они буду могли прихватити тај европски стандард онда можемо преговарати даље о детаљима и видјети како их спровести.

Дневни аваз: Очекујете ли да српски политичари пред посланицима НСРС покажу лидерску зрелост?

Педи Ешдаун: Не знам да ли је очекивање права ријеч. Обећали су да ће то показати. Ја се надам да хоће. Уколико дају мандат својим политичарима да преговарају то би могло значити да можемо превазићи овај проблем и да БиХ може ићи даље. Уколико не, треба им бити јасно да ови услови остају исти, не мијењају се. Биће исти за седам дана, мјесец или годину. Има она чувена представа Бекетова “Чекајући Годоа”, дакле ја кажем “Чекајући РС”.

Дневни аваз: Ријеч мапе у овој земљи подсјећа на ружне ствари из прошлости и у старту изазива отпор код људи. Зар се код ових полицијских није могао употријебити неки други термин па да можда све прође безболније?

Педи Ешдаун: Знате зашто је то тако. Међуентитетска линија разграничења је заправо исцртана крвљу. Размијем да је то једна врло деликатна линија и она чак прати линије фронта. Али увијек постоји тренутак, који је сада дошао у овој земљи када треба гледати у будућност, не освртати се на прошлост. Нико не говори да треба укинути те линије, али је потребно водити рачуна о институцијама рецимо СИПА-и или Управа за индиректно опорезивање гдје је логички потребно да због ефикаснијег дјеловања не постоје ове линије.

Дневни аваз: Па кад су из РС пристали да се и код СИПА-е, ОСА-е или Управе за индиректно опорезивање прелази та линија зар није нелогично толико противљење када је ријеч о полицији ?

Педи Ешдаун: Да када се тако погледа то је логично. Али ако се гледа из угла РС они ово сматрају још једном замком.

Дневни аваз: У смислу изгубиће “државу”?

Педи Ешдаун: Крајње је вријеме и врло важна ствар коју РС мора схватити је да је она ентитет, а не држава. Можда смо нестрпљиви. Можда сте љути, фрустрирани али је чињеница да уколико желите ријешити овај проблем морате разумјети ово што сам рекао.

Дневни аваз: И на крају питање, надате ли се да ће до краја Вашег мандата реформа полиције у БиХ бити договорена?

Педи Ешдаун: Ја се надам.

Андан и Милетић морају престати са давањем политичких изјава

Дневни аваз: Шта ћете предузети у случају неаргументованих изјава Драгомира Андана о терористима из БиХ?

Педи Ешдаун: Чекам извјештај комесара Картија који се видио са Анданом јуче. Када будем знао те чињенице одлучићу о активностима које треба предзети.

Дневни аваз: Смијенити га можда?

Педи Ешдаун: Никада унапријед не кажем шта ћу урадити. Обичај да полицајци дају политичке изјаве треба прекинути. То се не односи само на Андана већ и на Златка Милетића. Имаћу извјештај везано за Андана, али исто тако треба знати чињенице и о Милетићевим коментарима о Караџићу да је ручао у Херцеговини. Полицијски шефови не треба да буду звијезде у медијима већ људи који раде на хватању криминалаца.

Порука Ратку Младићу

Дневни аваз: Ближи се десета годишњица сребреничког геноцида, а Караџић и Младић и даље се шетају слободно. Сваки дан слушамо изјаве како се сви надају да ће бити ухапшени.

Педи Ешдаун: Нисам никада дао рок. Сви се надају и ја се надам. Оно што бих питао Младића је какав је то херој чији генерали имају више храбрости да оду у Хаг и одговарају за злочине којима је он командовао? С друге стране имамо албанског премијера који је без икаквих проблема отишао у Хаг.